

MAT-201 Doğrusal Cebir Final Soruları

Ad Soyad:
Numara:

1	2	3	4	5	Toplam

Açıklamalar: Süre 120 dakikadır. Her sorudan TAM PUAN almak için çözümlerinizde gerekli ve yeterli tüm açıklamalar yapılmalıdır. BAŞARILAR 29/11/2018

1-i) $\langle \cdot, \cdot \rangle: \mathbb{R}^2 \times \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$, her $u = (u_1, u_2), v = (v_1, v_2) \in \mathbb{R}^2$ için $\langle u, v \rangle = 4u_1v_1 + 9u_2v_2$ ile tanımlanan bu kural bir iç çarpım fonksiyonu mudur? (5 p)

a) $\forall u \in \mathbb{R}^2, \langle u, u \rangle = 4u_1^2 + 9u_2^2 \geq 0$ ve $\langle u, u \rangle = 0 \stackrel{?}{\Leftrightarrow} u = 0$

(\Rightarrow) $\langle u, u \rangle = 0 \Rightarrow 4u_1^2 + 9u_2^2 = 0 \Rightarrow u_1^2 = 0 \wedge u_2^2 = 0 \Rightarrow u_1 = 0, u_2 = 0 \Rightarrow u = (u_1, u_2) = 0$

(\Leftarrow) $u = (u_1, u_2) = 0 \Rightarrow u_1 = 0, u_2 = 0 \Rightarrow 4u_1^2 + 9u_2^2 = 0 = \langle u, u \rangle$

b) $\forall u, v \in \mathbb{R}^2, \langle u, v \rangle = 4u_1v_1 + 9u_2v_2 \stackrel{\text{çarpımın değ. d.}}{=} 4v_1u_1 + 9v_2u_2 = \langle v, u \rangle$

c) $\forall u, v, w \in \mathbb{R}^2$ için $\langle u+v, w \rangle \stackrel{?}{=} \langle u, w \rangle + \langle v, w \rangle$, $u+v = (u_1+v_1, u_2+v_2)$ ol
 $\langle u+v, w \rangle = 4(u_1+v_1) \cdot w_1 + 9(u_2+v_2) \cdot w_2 = 4u_1w_1 + 9u_2w_2 + 4v_1w_1 + 9v_2w_2 = \langle u, w \rangle + \langle v, w \rangle$

d) $\forall c \in \mathbb{R}, \forall u, v \in \mathbb{R}^2$ için $c \cdot \langle u, v \rangle \stackrel{?}{=} \langle cu, v \rangle$

$c \cdot \langle u, v \rangle = c(4u_1v_1 + 9u_2v_2) = 4cu_1v_1 + 9cu_2v_2 = \langle cu, v \rangle$ koşulları sağlandığında soruda tanımlanan kural bir iç çarpım fonksiyonudur.

ii) V bir vektör uzayı ve $S = \{v_1, v_2, v_3\}$ ise V nin lineer bağımsız bir alt kümesi olsun. Bu durumda $T = \{v_1 + 2v_2 + v_3, 2v_2 - v_3, v_1 + 3v_3\}$ kümesi lineer bağımsız mıdır? (5 p)

T kümesinin lineer bağımsızlığını göstermek için;

$c_1(v_1 + 2v_2 + v_3) + c_2(2v_2 - v_3) + c_3(v_1 + 3v_3) = 0$ iken $c_1 = c_2 = c_3 = 0$ old. göstercez

$v_1(c_1 + c_3) + v_2(2c_1 + 2c_2) + v_3(c_1 - c_2 - 3c_3) = 0$ ve $S = \{v_1, v_2, v_3\}$ lin. bağımsız old.
 v_1, v_2, v_3 vektörlerinin her türlü lineer kombinasyonlarının 0 olması durumunda katsayılar 0 olacaktır;

$$\begin{cases} c_1 + c_3 = 0 \\ 2c_1 + 2c_2 = 0 \\ c_1 - c_2 - 3c_3 = 0 \end{cases} \left\{ \begin{array}{l|l} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 2 & 2 & 0 & 0 \\ 1 & -1 & 3 & 0 \end{array} \right] & \xrightarrow{-r_1+r_3 \rightarrow r_3} & \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 2 & 2 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 2 & 0 \end{array} \right] & \xrightarrow{-2r_1+r_2 \rightarrow r_2} & \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & -2 & 0 \\ 0 & -1 & 2 & 0 \end{array} \right] & \xrightarrow{\frac{r_2}{2} \rightarrow r_2} & \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & 2 & 0 \end{array} \right] \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{2+r_3 \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{r_2+r_3 \rightarrow r_2} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-r_3+r_1 \rightarrow r_1} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right]$$

$c_1 = c_2 = c_3 = 0$ old. T kümesi lineer bağımsızdır.

$$2) A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & -1 \\ 3 & 2 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix} \text{ matrisinin}$$

i) Satır uzayını bulunuz ve bu uzayın boyutunu belirleyiniz. (10 p)

$$v_1 = [1 \ 1 \ 2 \ -1], v_2 = [3 \ 2 \ 1 \ 1], v_3 = [1 \ 1 \ 1 \ 0] \text{ satır vektörleri olmak üzere}$$

A'nın satır uzayı = $\{c_1v_1 + c_2v_2 + c_3v_3; c_i \in \mathbb{R}\}$ için baz bulalım: **4 puan**

Bu uzayın gerekleri A'nın satırları old. $S = \{v_1, v_2, v_3\}$ için $\text{Span } S = A$ 'dir.

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & -1 \\ 3 & 2 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_3 - r_1 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & -1 \\ 3 & 2 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_2 - 3r_1 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & -1 \\ 0 & -1 & -5 & 4 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1 + r_2 \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 1 & 0 & -3 & 3 \\ 0 & -1 & -5 & 4 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \rightarrow$$

$$\xrightarrow{-3r_3 + r_1 \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & -5 & 4 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{-5r_3 + r_2 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{\substack{-r_2 \rightarrow r_2 \\ -r_3 \rightarrow r_3}} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \end{bmatrix} \quad \text{4 puan}$$

S'nin vektörleri lineer bağımsız ve $\text{Span } S = A$ 'nin Satır Uzayıdır. 0 holde;

A'nın satır uzayı için bazdır.

$$\text{boy (Satır Uzayı)} = 3$$

2 puan

ii) Sütun uzayını bulunuz ve bu uzayın boyutunu belirleyiniz. (10 p)

$$u_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \\ 1 \end{bmatrix}, u_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix}, u_3 = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, u_4 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \text{ sütun vektörleri olmak üzere}$$

A'nın sütun uzayı = $\{c_1u_1 + c_2u_2 + c_3u_3 + c_4u_4; c_i \in \mathbb{R}\}$ için baz bulalım: **4 puan**

Bu uzayın gerekleri A'nın sütunları old. $S = \{u_1, u_2, u_3, u_4\}$ için $\text{Span } S = A$ 'dir.

A'nın transpozunu olarak satır işlemleri uygulayalım:

$$\begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1 + r_4 \rightarrow r_4} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 1 \\ 0 & 4 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_3 - 2r_1 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 0 & -5 & -1 \\ 0 & 4 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_2 - r_1 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & -5 & -1 \\ 0 & 4 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{4r_2 + r_4 \rightarrow r_4} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & -5 & -1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \rightarrow$$

$$\xrightarrow{-5r_2 + r_3 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_3 + r_4 \rightarrow r_4} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_3 + r_1 \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 1 & 3 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{3r_2 + r_1 \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{\substack{-r_2 \rightarrow r_2 \\ -r_3 \rightarrow r_3}} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

S kütlesinden lineerbağımsızlığı bazın u_4 vektörünü çıkartalım: **4 puan**

$S' = \{u_1, u_2, u_3\}$ lineer bağımsız ve $\text{Span } S' = A$ 'nin Sütun Uzayıdır.

$$0 \text{ holde, } \text{boy (Sütun Uzayı)} = 3$$

2 puan

3-i) $L: \mathbb{R}_3 \rightarrow \mathbb{R}_3$, $L(x, y, z) = (x - 2y - z, x - y + z, x + y - 2z)$ lineer dönüşümü veriliyor. Buna göre bu dönüşümün *sırasıyla* tanım uzayının $S = \{(1, 0, 1), (-2, 1, 1), (1, -1, 1)\}$ bazı ve görüntü uzayının $T = \{(1, 1, 1), (1, 1, 0), (1, 0, 0)\}$ bazına göre matris gösterimini bulunuz. (15 p)

$$L(v_1) = (0, 2, -1) = a_1 w_1 + a_2 w_2 + a_3 w_3 = (a_1, a_1, a_1) + (a_2, a_2, 0) + (a_3, 0, 0)$$

$$\Rightarrow \begin{aligned} a_1 + a_2 + a_3 &= 0 \\ a_1 + a_2 &= 2 \\ a_1 &= -1 \end{aligned} \Rightarrow a_2 = 3, a_3 = -2 \Rightarrow [L(v_1)]_T = \begin{bmatrix} -1 \\ 3 \\ -2 \end{bmatrix}$$

$$L(v_2) = (-5, -2, -3) = a_1 w_1 + a_2 w_2 + a_3 w_3 = (a_1 + a_2 + a_3, a_1 + a_2, a_1)$$

$$\Rightarrow \begin{aligned} a_1 + a_2 + a_3 &= -5 \\ a_1 + a_2 &= -2 \\ a_1 &= -3 \end{aligned} \Rightarrow a_2 = 1, a_3 = -3 \Rightarrow [L(v_2)]_T = \begin{bmatrix} -3 \\ 1 \\ -3 \end{bmatrix}$$

$$L(v_3) = (2, 3, -2) = (a_1 + a_2 + a_3, a_1 + a_2, a_1)$$

$$\rightarrow \begin{aligned} a_1 + a_2 + a_3 &= 2 \\ a_1 + a_2 &= 3 \\ a_1 &= -2 \end{aligned} \Rightarrow a_2 = 5, a_3 = -1 \Rightarrow [L(v_3)]_T = \begin{bmatrix} -2 \\ 5 \\ -1 \end{bmatrix}$$

0 zana L dönüşümüne ve S, T bazlarına göre A 'nın matris gösterimi şu şekildedir:

$$\begin{bmatrix} -1 & -3 & -2 \\ 3 & 1 & 5 \\ -2 & -3 & -1 \end{bmatrix}$$

-ii) Bu dönüşüme ait ÇekL ve İmL kümelerini bulunuz. (5 p)

$$L(x, y, z) = (x - 2y - z, x - y + z, x + y - 2z)$$

$$= x(1, 1, 1) + y(-2, -1, 1) + z(-1, 1, -2)$$

$\text{Çek}L = \{v \in \mathbb{R}_3 \mid L(v) = 0_{\mathbb{R}_3}\}$ kümesini bulalım:

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ -2 & -1 & 1 & 0 \\ -1 & 1 & -2 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{r_1+r_3 \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ -2 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & -1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{2r_1+r_2 \rightarrow r_2} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 3 & 0 \\ 0 & 2 & -1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-2r_2+r_3 \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & -7 & 0 \end{array} \right] \rightarrow$$

$$\xrightarrow{\frac{r_3}{-7} \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-3r_3+r_2 \rightarrow r_2} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-r_3+r_1 \rightarrow r_1} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{-r_2+r_1 \rightarrow r_1} \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{array} \right]$$

$$\text{Çek}L = \{(0, 0, 0)\}$$

$$\text{İm}L = \{x(1, 1, 1) + y(-2, -1, 1) + z(-1, 1, -2) \mid x, y, z \in \mathbb{R}\}$$

NOT: Bu üç vektörden elde edilen matris yukarıda eşelen formo geldiğinde lin. bağımsız old. görülebilir.

$$\text{İm}L = \text{Span}\{(1, 1, 1), (-2, -1, 1), (-1, 1, -2)\}$$

• Bu küme lineer bağımsız ve İmL'yi gerdiği için bir bazdır.

$$\text{boy}(\text{İm}L) = 3$$

-iii) Bu dönüşüm 1-1 ve örten midir? (5 p)

1-1 lik: " $L, 1-1 \Leftrightarrow \text{Çek}L = \{0_W\}$ " teoreminde $L, 1-1$ 'dir

Örtenlik: " $L: U \rightarrow V$

$\text{boy}V = \text{boy} \text{İm}L \Rightarrow L, \text{örten}$ dir."

$$\text{boy} \mathbb{R}_3 = 3 = \text{boy}(\text{İm}L) \text{ old. } L, \text{örten}$$

4-i) $A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ matrisinin tersini adjoint matris yardımı ile bulunuz. (15 p)

1. satıra göre açalım:

$$\det A = 1 \cdot (-1)^{1+1} \cdot \begin{vmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} + 3 \cdot (-1)^{1+2} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} + 1 \cdot (-1)^{1+3} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = 1 + 3 - 3 = 1$$

$$A_{11} = (-1)^{1+1} \cdot \begin{vmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} = 1$$

$$A_{21} = (-1)^{2+1} \cdot \begin{vmatrix} 3 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} = -2$$

$$A_{31} = (-1)^{3+1} \cdot \begin{vmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = 1$$

$$A_{12} = (-1)^{1+2} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = 1$$

$$A_{22} = (-1)^{2+2} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = -1$$

$$A_{23} = (-1)^{2+3} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} = 0$$

$$A_{13} = (-1)^{1+3} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = -3$$

$$A_{23} = (-1)^{2+3} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = 5$$

$$A_{33} = (-1)^{3+3} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 2 \end{vmatrix} = -1$$

$$A^{-1} = \frac{\text{Adj} A}{\det A} = \begin{bmatrix} 1 & -2 & 1 \\ 1 & -1 & 0 \\ -3 & 5 & -1 \end{bmatrix}$$

ii) Bir A matrisinin TERSİNİN özdeğerleri 2, 3, 4 olup, sırasıyla bunlara karşılık gelen özvektörleri

$$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \text{ ve } \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

ise A matrisinin kendisini bulunuz. (10 p)

$D = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & 4 \end{bmatrix}$ ve $P = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ olmak üzere $D = P^{-1} A^{-1} P$ eşitliğinin her iki tarafına

(-1) . kuvvetini alırsak $D^{-1} = P^{-1} A P$ elde ederiz. Buradan $A = P D^{-1} P^{-1}$ dir.

$$\left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow{r_2 - r_1 \rightarrow r_2} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow{r_2 + r_3 \rightarrow r_3} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & -1 & 1 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow{r_2 + r_1 \rightarrow r_1} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & -1 & 1 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow{\substack{-r_3 + r_1 \rightarrow r_1 \\ -r_2 \rightarrow r_2}} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 & 1 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow{\substack{I \\ P^{-1}}} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 & 1 & 1 \end{array} \right]$$

ve $D^{-1} = \begin{bmatrix} 1/2 & 0 & 0 \\ 0 & 1/3 & 0 \\ 0 & 0 & 1/4 \end{bmatrix}$ dir. A 'yı bulmak için $A = P D^{-1} P^{-1}$ çarpımını hesaplayalım:

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1/2 & 0 & 0 \\ 0 & 1/3 & 0 \\ 0 & 0 & 1/4 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 \\ -1 & 1 & 0 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1/2 & 1/3 & 1/4 \\ 1/2 & 0 & 1/4 \\ 0 & 1/3 & 1/4 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 \\ -1 & 1 & 0 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 7/12 & -1/12 & -1/4 \\ 1/4 & 1/4 & -1/4 \\ 1/12 & -1/12 & 1/4 \end{bmatrix}$$

5) $A = \begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 \\ -1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ simetrik matrisini P ortogonal bir matris olmak üzere $P^{-1}AP = D$

olacak şekilde köşegenleştiriniz. P ortogonal matrisini, P^{-1} matrisini ve D köşegen matrislerini bulunuz. (20 p)

$K_A(\lambda) = \begin{vmatrix} 1-\lambda & -1 & -1 \\ -1 & 1-\lambda & 1 \\ -1 & 1 & 1-\lambda \end{vmatrix}$ 1. satıra göre açılım

$$= (1-\lambda) \begin{vmatrix} 1-\lambda & 1 \\ 1 & 1-\lambda \end{vmatrix} - (-1) \begin{vmatrix} -1 & 1 \\ -1 & 1-\lambda \end{vmatrix} + (-1) \begin{vmatrix} -1 & 1-\lambda \\ -1 & 1 \end{vmatrix} =$$

$$= (1-\lambda) [(1-\lambda)^2 - 1] + (\lambda - 1 + 1) - (-1 + 1 - \lambda) = -\lambda^2(\lambda - 3) \Rightarrow \lambda_{1,2} = 0, \lambda_3 = 3$$

Özvektörlerini buldım:

$\lambda_{1,2} = 0$: $\begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 \\ -1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1+r_2 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1+r_3 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{matrix} x_2 = k \\ x_3 = m \\ x_1 = k+m \end{matrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \left\{ k \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} + m \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \right\}, k, m \in \mathbb{R}$

$\lambda_3 = 3$: $\begin{bmatrix} -2 & -1 & -1 \\ -1 & -2 & 1 \\ -1 & 1 & -2 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1 - 2r_2 \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 0 & 3 & -3 \\ -1 & -2 & 1 \\ -1 & 1 & -2 \end{bmatrix} \xrightarrow{-r_2 + r_3 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 0 & 3 & -3 \\ -1 & -2 & 1 \\ 0 & 3 & -3 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_3 - r_1 \rightarrow r_3} \begin{bmatrix} 0 & 3 & -3 \\ -1 & -2 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{\frac{r_1}{3} \rightarrow r_1} \begin{bmatrix} 0 & 1 & -1 \\ -1 & -2 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \rightarrow$

$\xrightarrow{2r_1 + r_2 \rightarrow r_2} \begin{bmatrix} 0 & 1 & -1 \\ -1 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \xrightarrow{r_1 \leftrightarrow r_2} \begin{bmatrix} -1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{matrix} x_3 = k \\ x_1 = -k \\ x_2 = k \end{matrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \left\{ k \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} \right\}; k \in \mathbb{R}$

Şimdi v_1, v_2 'nin ortogonalliğini kontrol edelim:

$\langle v_1, v_2 \rangle = \left\langle \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \right\rangle \neq 0$. 0 zana Gram-Schmidt'te ortogonal yapalım:

$u_1 = v_1, u_2 = v_2 - \frac{\langle v_2, v_1 \rangle}{\langle v_1, v_1 \rangle} \cdot v_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} - \frac{1}{2} \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1/2 \\ -1/2 \\ 1 \end{bmatrix}$

Ortogonal u_1, u_2 vektörlerini ve v_3 'ü normalize edelim:

$w_1 = \frac{u_1}{\|u_1\|} = \begin{bmatrix} 1/\sqrt{2} \\ 1/\sqrt{2} \\ 0 \end{bmatrix}, w_2 = \frac{u_2}{\|u_2\|} = \begin{bmatrix} \sqrt{6}/6 \\ -\sqrt{6}/6 \\ \sqrt{6}/3 \end{bmatrix}, w_3 = \frac{v_3}{\|v_3\|} = \begin{bmatrix} -1/\sqrt{3} \\ 1/\sqrt{3} \\ 1/\sqrt{3} \end{bmatrix}$

w_1, w_2, w_3 vektörleri için;

$P = \begin{bmatrix} 1/\sqrt{2} & \sqrt{6}/6 & -1/\sqrt{3} \\ 1/\sqrt{2} & -\sqrt{6}/6 & 1/\sqrt{3} \\ 0 & \sqrt{6}/3 & 1/\sqrt{3} \end{bmatrix}$ matrisi ortogondur. $D = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 3 \end{bmatrix}$

A simetrik old. $P^{-1} = P^T$ dur.